

V.

Въ края на октомврий царьтъ тръгна отъ Ливадия и отиде въ Москва. Цѣла Русия стъпи на кракъ. Знаеше се, че когато царьтъ отиде въ Москва, ще стане нѣщо много важно. Царьтъ слѣзе въ старитѣ дворци въ Кремль. Веднага най-бележититѣ дворяни, князе, търговци, индустриалци и други изпратиха една комисия до него. Царьтъ прие комисията. Единъ отъ пратеницитѣ каза:

— Царю, московското висше общество и дворянството Ви явява, че рускиятъ народъ дава синоветѣ си и срѣдствата си за освобождението на българитѣ.

Царьтъ отговори:

— „Благодаря Ви, господа, за готовността да дадете синоветѣ си за освобождението на българитѣ. Вие знаете, че Турция се покори на моитѣ искания да спре войскитѣ си да не отиватъ въ Сърбия и Чернагора. Азъ искамъ и България да се освободи по миренъ начинъ, защото милъя за кръвта на руския войникъ. Но, ако това не стане, азъ ще действувамъ решително и безъ другитѣ сили.

Тия думи на руския царъ се предадоха по телеграфа по цѣлъ свѣтъ. Едни — врагове на Русия — се намръщиха, а балканскитѣ народи се зарадваха. На 1-и ноемврий царьтъ заповѣда да се приготви войската въ Киевската областъ. Българскитѣ революционери се събраха на 2 ноемврий въ Букурещъ. Между тѣхъ бѣ и младиятъ поетъ Иванъ Вазовъ. Тѣ подадоха до царя следната телеграма:

„Великитѣ слова, които каза Ваше Величество въ Москва, дълбоко зарадваха насъ, българитѣ, защото очакваме свобода отъ Вашата могъща дѣсница. Цѣлъ български народъ е готовъ като единъ човѣкъ да помага на своитѣ освободители. Подписаха: Кирякъ Цанковъ, Олимпи Пановъ, П. Енчевъ, Ст. Стамболовъ, Иванъ Вазовъ.“